

Persbericht
Rotterdam, 1 december 2022

Lesia Topolnyk wint de *Prix de Rome Architectuur 2022*

Lesia Topolnyk is de winnaar van de Prix de Rome 2022, de oudste prijs van Nederland voor architecten tot 35 jaar, die met haar inzending over de crashsite van MH17 reageerde op het thema 'Healing Sites'. De architect ontving de prijs van € 40.000 en een residency naar keuze zojuist uit handen van staatssecretaris Gunay Uslu (Cultuur en Media) bij Het Nieuwe Instituut in Rotterdam.

De genomineerden van de Prix de Rome Architectuur 2022 reageerden met hun inzending op het thema 'Healing Sites': uiteenlopende locaties die te maken hebben met een maatschappelijk trauma. Topolnyk koos voor het mijnbouwdorp Hrabove in haar geboorteland Oekraïne, dat in 2014 wereldnieuws werd toen passagiersvlucht MH17 er werd neergeschoten en waarbij alle 298 inzittenden om het leven kwamen.

In haar ontwerp *No Innocent Landscape* laat Topolnyk zien hoe het landschap, dat het decor vormt voor een dergelijke gebeurtenis, op zichzelf niet onschuldig is, maar een gecompliceerd samenspel van wereldwijde en lokale geschiedenissen. In dit geval is Hrabove niet alleen de plek van de aanslag op MH17, maar ook die van illegale mijnbouwactiviteiten met een negatief effect op het natuur en milieu in de regio. Met vertel- en bouwtechnieken deconstrueert Topolnyk in haar donkere, beklemmende ontwerp deze relatie. Zij stelt dat traumaverwerking en wederopbouw op een dergelijke plek pas kan plaatsvinden na zo'n deconstructie, en dat architectuur hierbij kan bemiddelen.

Juryrapport

De internationale vakjury schrijft in het [juryrapport](#): "Lesia Topolnyk stelt dat architectuur in huidige conflicten niet langer controle kan uitoefenen door te vertrouwen op haar conventionele instrumenten en denkwijze. Met het project *No Innocent Landscape* wil zij de chaos omarmen: niet als een vervorming, maar als het enige middel waarmee zij inzicht kan krijgen. Zij stelt een reeks nieuwe axioma's voor om de blokkade van onoplosbare kwesties te doorbreken. Volgens de jury is het een bijzondere prestatie om zo haar eigen rol als architect en ontwerper rechtstreeks ter discussie te stellen en te ontleden hoe haar beroep in elkaar steekt."

"De jury prijst haar durf om zich los te maken van de traditionele instrumenten van de architectuur, zeker in het kader van een instituut als de Prix de Rome. De gecreëerde tentoonstellingsruimte, met al zijn geuren, kleuren en geluiden, heeft de jury positief verrast en geïntrigeerd. Zij merkt op dat dit de enige tentoonstellingsruimte is die niet alleen een plaats vertegenwoordigt die genezing behoeft, maar ook zelf een plaats van genezing is geworden."

De jury van de Prix de Rome Architectuur 2022 bestaat uit: Afaina de Jong (oprichter en directeur AFARAI); Alessandra Covini (medeoprichter en mededirecteur Studio Ossidiana, winnaar van Prix de Rome 2018); Carson Chan (directeur Emilio Ambasz Institute bij MoMA); Dirk Sijmons (oprichter H+N+S Landschapsarchitecten); Jan Jongert (oprichtend partner Superuse Studios); Syb Groeneveld (directeur-bestuurder Stimuleringsfonds Creatieve Industrie, technisch voorzitter).

Over de Prix de Rome

De Prix de Rome is de oudste, meest prestigieuze prijs van Nederland voor architecten tot 35 jaar. De Prix de Rome Architectuur wordt in opdracht van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap georganiseerd door het Mondriaan Fonds, dit jaar in samenwerking met het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en Het Nieuwe Instituut. De Prix de Rome Architectuur wordt om de vier jaar uitgereikt.

Tentoonstelling

De inzending van Toplnyk is, samen met die van de overige genomineerden Arna Mačkić, Dividual (Andrea Bit en Maciej Wieczorkowski) en Studio KIWI (Kim Kool en Willemijn van Manen), nog tot 9 april 2023 te bij Het Nieuwe Instituut in Rotterdam. Zico Lopes van het Rotterdamse bureau Spatial Codes is ruimtelijk ontwerper van de tentoonstelling. Ontwerpers Alex Clay en Karin van den Brandt van het bureau Lesley Moore hebben het grafisch ontwerp verzorgd. Mals Media maakte een video over het ontwerpproces van iedere genomineerde.

Publicatie

Tijdens de prijsuitreiking werd ook de begeleidende publicatie van de Prix de Rome Architectuur 2022 gepresenteerd, die is uitgegeven door Jap Sam Books. Naast de teksten van Marieke Berkers en Mark Minkjan over de genomineerde kunstenaars, schreef Ola Hassanain speciaal voor deze publicatie een essay. Ontwerp: Lesley Moore (Ned/Eng, ISBN 978-94-92852-64-9, 156 pagina's, € 15)

<http://www.prixderome.nl/>

-Einde-

Noot voor de redactie, niet voor publicatie:

De gehele perskit voor de Prix de Rome Architectuur 2022 is hier te vinden: <http://bit.ly/3hP6weN>

Neem voor overige vragen en verzoeken contact op met:

Robin van Essel
Persvoorlichter
r.vanessel@hetnieuweinstituut.nl
+31 (0)6 3803 9218

Over Mondriaan Fonds

Het Mondriaan Fonds is het rijkscultuurfonds voor erfgoed en beeldende kunst in Nederland en werkt in opdracht van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Het fonds draagt bij aan de realisatie van projecten en activiteiten van kunstenaars, curatoren en critici, musea en andere erfgoedinstellingen, kunstpodia, archieven, galeries en opdrachtgevers in binnen- en buitenland. Daarnaast is het Mondriaan Fonds organisator van verschillende activiteiten zoals de Nederlandse inzending voor de biënnale van Venetië en de Prix de Rome.

Over Stimuleringsfonds Creatieve Industrie

Het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie is het rijkscultuurfonds voor vormgeving, architectuur, digitale cultuur en de cross-overs daartussen. Het fonds financiert bijzondere en vernieuwende projecten, onderzoek en activiteiten van ontwerpers, makers en culturele instellingen in de creatieve industrie, met het doel een wezenlijke bijdrage te leveren aan de kwaliteit van de professionele ontwerppraktijk.

Over Het Nieuwe Instituut

Het Nieuwe Instituut in Rotterdam is het nationale museum en instituut voor architectuur, design en digitale cultuur. Het instituut wil laten zien hoe krachtig nieuwe (ontwerp)ideeën kunnen zijn. Het doel is om een betere toekomst te verbeelden, uit te proberen en in de praktijk te brengen door samen stil te staan bij denkbeelden van vroeger, nu en later. Bezoekers worden aangemoedigd om vragen te stellen, mee te denken en zo zelf een bijdrage te leveren. De tentoonstellingen, het onderzoek, de evenementen en andere initiatieven die het instituut in binnen- en buitenland ontwikkelt, vormen samen een proeftuin. Toonaangevende ontwerpers, denkers en uiteenlopende publieksgroepen werken er samen aan een kritische benadering van actuele vraagstukken.

Het Nieuwe Instituut huisvest de Rijkscollectie voor Nederlandse Architectuur en Stedenbouw, en beheert Huis Sonneveld, een toonaangevend voorbeeld uit 1933 van Nederlandse functionalistische architectuur in het Rotterdamse Museumpark.

In 2022 werd Het Nieuwe Instituut 's werelds eerste Zoöp, een baanbrekend organisatiemodel waarbij alle aspecten van de activiteiten en programmering van het museum worden bepaald door de impact op en het nut voor andere vormen van leven. Het instituut is opdrachtgever van het Nederlandse paviljoen op de tweejaarlijkse Architectuuriënnale van Venetië, en treedt in 2023 op als artistiek directeur van de London Design Biënnale. In 2022 was Het Nieuwe Instituut curator van de officiële Nederlandse inzending voor de Triennale di Milano, waarmee de Golden Bee Award van de triënnale werd gewonnen.